

ÇOCUĞA SINIR KOYMA VE SORUMLULUK

Değerli Velimiz,

Çocukların gelişim sürecinde siz ebeveynler ve biz eğitimcilerin en önemli ortak hedeflerinden birisi özsaygısı ve özgüveni yüksek bireyler yetiştirmektir. Bu noktada çocuğa sınır koymak ve çocukta sorumluluk bilincini geliştirmek çocukta öğrenme gücünü kullanma olanağı sağlar. Dolayısıyla sınır koyma, sorumluluk bilinci, özsaygı ve özgüven gibi kavramlar, çocuğun gelişim sürecinde birbiri ile içiçe ilerleyen ve yaşam becerisinin oluşmasında çocuk için güce dönüşen değerlerdir.

Sizlerin de bildiği gibi çocuklar sorumluluk duygusuna sahip olarak dünyaya gelmezler. Bu duyguyu ve sınır koyma becerisini zamanla ve en çok da ebeveynlerinin tutum ve yaklaşımları ile öğrenirler.

Sorumluluk bilincinin gelişmesi, erken çocukluk döneminden başlayarak, çocuğun yaş ve gelişim özelliklerine uygun görevler alması ile devam etmektedir. Dolayısıyla başarıya duygusu da bu süreç içerisinde gelişir. Çocuğun kendisini birey olarak hissedebilmesi, yeni ve zor durumlarla başedebilmesi, kendisine özgü problem çözme yöntemlerini geliştirebilmesi aslında sorumluluk alabilmesi ve bağımsız olabilmesi ile paraleldir.

Bu noktada çocukta sorumluluk bilincinin oluşması için ailede kural ve sınırların belirlenmesi, kural ve sınırların yönetiminde ebeveynlerin kararlı ve tutarlı davranmaları önemlidir. Sınırların olduğu ve sorumluluk bilincinin önemsendiği aile ortamında çocuklar kendi sınırlarını tanıyarak ve yapabileceklerini farkederek kendilerinde mücadele etme gücünü geliştirmektedirler. Dolayısıyla çocuklar başarıya duygusunu yaşamak için sorumluluk almaya ihtiyaç duymaktadırlar.

Özgüveni yüksek bireyler olarak yetişmeleri için sorunlarını bağımsız olarak çözebildiklerini görebilmeleri gerekir. Anne-babalar çocuklarının yaşadıkları problemleri sahiplenmek, sorunlar nedeniyle onları suçlamak ve eleştirmek yerine onların mücadele etmesine ve çözüm yolları bulmalarına izin vererek kendilerine güven kazanmalarına yardımcı olmaları gerekmektedir. Bu sürecin başarılmasında da en büyük etken sorumluluk becerisinin küçük yaşlardan itibaren kazandırılmaya çalışılmasıdır.

Çocuklar kendilerini başarılı ve yeterli hissetmeye ihtiyaç duyarlar. Bunun için de kendi başına yapabileceklerini görmeleri gerekir.

Özgüveni yüksek çocuklar başarılarını büyük ölçüde kendi emekleri ve becerileri olarak görürler. Kontrolün kendilerinde olduğunu hisseder başarısızlık kaygısını daha az duyarlar. Bu nedenle görev almaya ve denemeye isteklidirler. Bu süreçte anne-babaların bilinçli tutumlarla çocuğa yaşına uygun sorumluluk alanları yaratmaları ve özgür hissetmeleri için aslında sınırlar çizmeleri gerekmektedir. Anne-babalar olarak çocuğa sorumluluk vermenin aynı zamanda onu teşvik etmek olduğu da düşünülmelidir.

Bu süreçte çocuğun yapabileceklerine olan inanç da ortaya konmuş olmaktadır. Ebeveynlerin bu tutumu çocuğa duyulan güveni de ifade etmektedir. Bütün bu sürecin sonunda sorumluluk duygusu gelişen çocuklar yaşanan sonuçlardan sorumlu olmayı ve böylece yaşadıkları problemler karşısında problem çözme becerilerini geliştirmeyi öğrenmektedirler.

Kaynak:

Okul Çağı Çocuğu, Prof. Dr. Haluk Yavuzer